

Kőszárhegy Község Önkormányzata
Képviselő-testületének
7/2006. (III. 10.) ÖK. számú rendelete

**Kőszárhegy község helyi jelentőségű természeti területeinek és értékeinek
védetté nyilvánításáról és a természetvédelem helyi szabályairól**

PREAMBULUM

Kőszárhegy Fejér egye egyik fiatal települése. A község a Szárhegy déli lábánál, a régi balatoni út mentén, a Nyugat-Mezőföld északi részén fekszik. Nevét 1864-ben említik először Szárhegy-Szőlőhegy néven. Önálló településsé 1931-ben vált, amikor elszakadt a szomszédos Szabadbattyántól. Kőszárhegy területe a honfoglalás kora óta lakott hely. Ennek köszönhetően környéke régészeti leletekben gazdag.

A „Szarhegy” melynek jelentése: kopár, sziklás hegy többféle is van hazánkban. Legelső írásos említése „ZAARHEGY”-nek 1211-ből maradt fenn.

Kőszárhegy a Mezőföld észak-nyugati peremén, a Bakony szomszédságában helyezkedik el, a Balaton és a Velencei-tó közt félúton. Hegyünk a Sárrétből emelkedik ki. Valójában azonban nem egy hegyről van szó, hanem egy olyan hegyvonulatról, amit két egymásban olvadó hegy alkot: a Somlyó-hegy, ami a letermelése előtt 226 m magas volt és a Szár-hegy (227,8 m). A Somlyó-hegy Polgárdi felé húzódik, míg a Szár-hegy a vonulat Szabadbattyán felé néző végén terül el.

Néhány szó Kőszárhegy kristályairól: Olyan különleges „kristályos mészkövek”, melyek az egész országban csak itt fordulnak elő. Különlegessége abban rejlik, hogy nem található benne ősmaradványok. Koruk rejtély, a földtörténeti ókor végén keletkezettek a devon időszakban. Mikroszkópos vizsgálatok alagyepes szerkezetet mutatnak. Ezen kőzet sekélyvizű helyeken képződött. A triász korban történt magmás benyomulás hője átalakította a mészkövet (kontaktmetamorfózis), valamint a magma is hozzáépült a szerkezethez. Ezt szkarn ásványnak vagy szilikát ásványnak is nevezik. A hő hatására márvány alakult ki.

A mészkő karsztos üregeibe mosódtak be gerinces állatok csontjai (főként apró gerincesek, kisemlősök), melyeknek kora 6.000.000 évre tehető. Ez országos viszonylatban is kiemelkedő lelet. Előfordulnak benne továbbá gazella, kardfogú tigris, elefántmaradványok is.

A Szárhegyet helyenként még őszállapotban lévő mészkő/dolomit sziklagyep és töredékes karszt bokor-erdő borítja, mely – lévén, hogy hazánkban nagyon megfogyatkozott – önmagában is védelmet érdemel.

A hely különös értéke, hogy egy, a környék természetes élőközösségeitől teljesen különböző, azoktól az alapkőzet és a tengerszint feletti magasság tekintetében is elkülönülő élőhely. Mind az őt körülvevő mezőgazdasági tájtól, mind az ország más, hasonlóan természetes, mészkő/dolomit-karszt jellegű élőhelyeitől szigetszerűen különül el. Ez a fajta elhelyezkedés olyan faji és társulástani fejlődési folyamatoknak biztosít utat, amelyek csak erre a helyre jellemzőek. Az ilyen egyedi fejlődési utak jelentősen hozzájárulnak a jövőbeni életközösségek sokféleségéhez.

Mind a hegy tájképi értéke, mind a hegyről nyíló, szinte egyedülálló sárréti-mezőföldi tájkép talán nem a múlt és a jelen, de sokkal inkább a jövő értéke. Lelki egyensúlyát mindinkább a fogyatkozó tájképi értékekben való gyönyörködéssel keresi az ember. Hazánk egyáltalán nem gazdag tájképi értékekben, s hegyekben gazdagabb országokhoz viszonyítva éppen a hegy és a kiterjedt sík, vagy

síkba hajló, a mezőgazdasági műveléssel tarkított együttesek jelentik a különlegességet. Mind a hazai, ezen belül a helyi lakosság, mind az idelátogató külföldi turisták számára attrakciót jelentő Szárhegy teljesen elveszítheti a vidékfejlesztési célok szempontjából sem elhanyagolható vonzerőt.

Kőszárhegyen található védett növény is, a tavaszi hérics (*Adonis Vernalis*). 6-10 cm átmérőjű aransárga virágai március elejétől május közepéig végig láthatók. Leveles szára időközben néhány centiméterestől 2-3 dm-es magasságig növekszik. Az egész növény mérgező, leveles szárait gyógyászati célokra gyűjtik. Hatóanyagaiból szívgyógyszerek készülnek. Száraz erdőtisztásokon, legelőkön, homok- és löszpusztákon tömeges is lehet, kirándulóhelyeken azonban nagyon megritkult.

Kőszárhegy Község Önkormányzata fontosnak tartja, hogy a község területén lévő helyi jelentőségű természeti értékeket a preambulumban leírtak szerint megőrizze, így az alábbi rendeletet alkotja:

Kőszárhegy Község Önkormányzata a helyi önkormányzatokról szóló 1990. évi LXV. törvény 8. § (1), a 16. § (1) bekezdése és a természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény 24. § (1) bekezdés b) pontja értelmében, valamint a természeti értékek védelmére vonatkozó jogszabályok előírásaival és a védelem szakmai követelményeivel összhangban, az önkormányzat képviselő-testülete az alábbi önkormányzati rendeletet alkotja.

A rendelet célja

1. §

- (1) A kiemelt, különleges oltalmat igénylő földtani, növénytani, állattani, tájképi és kultúrtörténeti szempontból vagy más közérdekből védelemre érdemes helyi természeti területek, és értékek körét megállapítsa és azokat védetté nyilvánítsa.
- (2) Jogi eszközöket biztosítson a természetvédelem helyi szintű szabályainak megállapításával a község közigazgatási területén található természetvédelmi területek és értékek megőrzéséhez és fenntartható fejlesztéséhez.
- (3) Elősegítse a község természeti területek és értékek jellegzetességeinek, növény- és állatvilágának, földtani, valamint tájképi és kultúrtörténeti értékeinek megőrzését, illetve kutatását, oktatási és ismeretterjesztési célú hasznosítását.
- (4) Előmozdítsa a társadalom bevonását a természeti területek és értékek hatékony megőrzésébe és a széleskörű szemléletformálásba.

Alapfogalmak

2. §

E rendelet alkalmazásában:

1. *környezeti elem*: a föld, a levegő, a víz, az élővilág, valamint az ember által létrehozott épített (mesterséges) környezet, továbbá ezek összetevői;
2. *természeti érték*: a természeti erőforrás, az élővilág és a fennmaradásához szükséges élettelen környezete, valamint más, természeti erőforrásnak nem minősülő környezeti elem, beleértve a védett természeti értéket is;
3. *természeti terület*: valamennyi olyan földterület, melyet elsősorban természet közeli állapotok jellemeznek;
4. *védett természeti érték (természetvédelmi érték)*: e rendelet vagy más jogszabály által védetté, fokozottan védetté nyilvánított - kiemelt természetvédelmi oltalomban részesülő - élő szervezet egyede, fejlődési alakja, szakasza, annak származéka, illetőleg az élő szervezetek életközösségei;
5. *védett természeti terület*: e rendelet vagy más jogszabály által védetté vagy fokozottan védetté nyilvánított (kiemelt természetvédelmi oltalomban részesülő) földterület.

A rendelet hatálya

3. §

- (1) Jelen rendeletben meghatározott természetvédelmi szabályokat kell alkalmazni (a természetvédelmét szabályozó országos hatályú jogszabályokban foglaltakon túlmenően) Kőszárhegy község közigazgatási területén az országos védelem alatt nem álló, de ritkaságuk, különlegességük miatt értékes – jelen rendelettel védetté nyilvánított, illetve más jogszabály által helyi védettség alá helyezett -, természeti területekre és értékekre.
- (2) Kőszárhegy Község Önkormányzatának Képviselő-testülete jelen rendelettel védetté nyilvánítja a rendelet 1. számú mellékletében – helyrajzi szám szerint - felsorolt természeti területeket és értékeket.

Előírások, eljárási szabályok

4. §

- (1) A védelem alá vont természeti területekkel, értékekkel kapcsolatos első fokú természetvédelmi hatósági jogkör a természet védelméről szóló z 1996. évi LIII. törvény felhatalmazása alapján a jegyző gyakorolja.¹
- (2) A természetvédelmi hatóság engedélye szükséges a védett fasorban lévő, valamint egyes védett egyedek természetes állapotának megváltoztatásához.
- (3) A helyileg védett természeti terület és érték jelentős mértékű megváltoztatásának engedélyezéséhez a képviselő-testület hozzájárulása szükséges, kivéve, ha a fakivágás azonnali balesetveszély-elhárítás érdekében történik.

¹ Módosította a 17/2006. (IX. 08.) ÖK. számú rendelet 1. §-a. Hatályos 2006. szeptember 8. napjától.

- (4) Védett növények, fák kivágásához hozzájárulás csak a fák biológiai pusztulása esetén adható ki, valamint akkor, ha azok állapota a környezetre károsodással járó veszélyt jelent.
- (5) A jegyző korlátozhatja, felfüggesztheti, vagy megtilthatja a helyi védett természeti terület, illetve természeti érték és annak termőhelyét károsító vagy súlyosan veszélyeztető tevékenységet.
- (6) A helyi védelem alá helyezés, illetve annak megszüntetése tényét az ingatlan-nyilvántartásba be kell jegyeztetni. A bejegyzés esetleges elmaradása a védettség hatályát nem érinti.

Természetvédelmi területek, értékek védetté nyilvánítása, védettség megszüntetése

5. §

- (1) A kiemelt oltalomra érdemes helyi jelentőségű természeti terület illetve érték védetté nyilvánításáról Kőszárhegy Község Önkormányzatának Képviselő-testülete alkot rendeletet.
- (2) A védetté nyilvánítási eljárás magánszemély, jogi személy vagy jogi személyiséggel nem rendelkező szervezet kezdeményezésére, illetve hivatalból indulhat el.
- (3) A védetté nyilvánítási eljárást a Polgármesteri Hivatalhoz történő beérkezést követő 30 napon belül meg kell kezdeni. A védetté nyilvánítási eljárást a vonatkozó jogszabályok rendelkezései alapján kell lefolytatni.²
- (4) A védetté nyilvánítást megelőző előkészítés során meg kell vizsgálni a védetté nyilvánítás indokoltságát, a védelem céljainak megvalósításához szükséges intézkedéseket, továbbá a védelemhez szükséges feltételek, pénzügyi eszközök biztosíthatóságát, valamint a védelem várható következményeit. A vizsgálatot elvégző személy részére a védendő érték tulajdonosa köteles esetlegesen az ingatlanba történő bejutást és a vizsgálat elvégzését biztosítani.
- (5) A terület védetté nyilvánításának indokoltságát alátámasztó iratok megküldése mellett meg kell keresni az illetékes Közép-dunántúli Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőséget, hogy kívánja-e a terület országos jelentőségű védett természeti területté nyilvánítását. Ha az Igazgatóság válasza nemleges, ezt követően egy egyeztető megbeszélést kell kitűzni, amelyre - a kitűzött időpont előtt legalább 15 nappal – meg kell hívni a javaslattevőt, valamennyi érdekelt hatóságot, továbbá mindazokat, akikre a védetté nyilvánításból jogok vagy kötelezettségek hárulnak, illetőleg akik jogos érdekét a védetté nyilvánítás közvetlenül érinti. Az egyeztető tárgyalásról jegyzőkönyvet és összefoglalót kell készíteni, amelyet a védetté nyilvánításra vonatkozó javaslattal együtt az önkormányzati testület elé kell terjeszteni.
- (6) A védettség feloldására ugyanazok a szabályok vonatkoznak, mint a védetté nyilvánításra.

² Módosította a 17/2006. (IX. 08.) ÖK. számú rendelet 2. §-a. Hatályos 2006. szeptember 8. napjától.

- (7) A helyi védettség kimondásáról, megszüntetéséről értesíteni kell:
- az ingatlan vagy a természeti érték tulajdonosát,
 - az érintett területek fenntartóit,
 - az építésügyi hatóságot,
 - Közép-dunántúli Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőséget,
 - a Fejér Megyei Önkormányzat Képviselő-testületének Hivatalát.
- (8) A helyi védelem alatt álló területekről és értékekről nyilvántartást kell vezetni, amely nyilvános, abba bárki betekinthes.

Általános természetvédelmi előírások

6. §

- (1) A helyi védettségű természeti területek illetve a természeti értékek védelme érdekében a természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény és vonatkozó egyéb országos hatályú jogszabályok előírásain túlmenően az alábbi szabályok betartása kötelező:
Tilos:
- tűzgyújtás, kivéve ha az kijelölt tűzrakó-helyen történik;
 - a forgalom elől elzárt, szilárd burkolattal el nem látott útnak nem minősülő területekre gépjárművel behajtani, illetve az útként nyilvántartott ingatlan szilárd burkolattal el nem látott területén gépjárművel megállni és várakozni;
 - a természeti területeket és értékeket érintő útszakaszokon az út téli csúszásmentesítését, a fákat károsító módon végezni;
 - egyéb, a természeti területet és értéket bármilyen módon veszélyeztető, illetve károsító tevékenység végzése.
- (2) A természetvédelmi területekre és értékekre vonatkozó egyéb előírások tekintetében a helyi jelentőségű természetvédelmi terület vagy érték természetvédelmi kezelési tervében foglaltakat kell alkalmazni.
- (3) Azon természeti területek és értékek, amelyek vonatkozásában természetvédelmi kezelési terv nem készült, illetve a természetvédelmi kezelési tervben nem szabályozott kérdésekben a természet védelméről szóló 1996. LIII. törvény illetve vonatkozó egyéb országos hatályú jogszabály rendelkezéseit kell megfelelően alkalmazni.
- (4) Azokra a helyi jelentőségű védett természeti területekre, melyek nem rendelkeznek kezelési tervvel, e rendelet hatálybalépését követő 5 éven belül Kőszárhegy község Önkormányzata kezelési tervet készített.
- (5) A helyi jelentőségű védett természetvédelmi területek természetvédelmi kezelési tervét legalább 10 évenként felül kell vizsgálni.

A védett természeti területek és értékek állapotának felülvizsgálata

7. §

- (1) Az önkormányzat jogosult a védett természeti terület és érték állapotára vonatkozóan tájékozódni és ellenőrizni, hogy a terület kezelője jelen rendelet és a kezelési tervben meghatározottak alapján kezeli a természetvédelmi területet és értéket.
- (2) A helyi jelentőségű védett természeti területek és értékek állapotát és annak változásait folyamatosan figyelemmel kell kísérni. A folyamatosan végzett vizsgálat célja, hogy a község természeti értékeinek állapotáról és a védelem érdekében szükséges teendőkről a képviselő-testület tagjai tájékozódhassanak, illetve a település lakosságát tájékoztassák.
- (3) A helyileg védett természeti területek és értékek állapotának figyelemmel kísérése, illetve a 10 évenkénti felülvizsgálat feladatának megvalósítása a jegyző kötelezettsége.

A védett természeti területek és értékek kezelésének anyagi alapja

8. §

- (1) A védett természeti területek és értékek megóvását, őrzését, fenntartását, kezelését, valamint helyreállítását – a természetvédelmi hatósági jogkör gyakorlójának irányításával – a természetvédelmi terület vagy érték tulajdonosa, kezelője látja el.
- (2) Jelen rendeletben meghatározott, a rendes gazdálkodás körébe tartozó tevékenység anyagi fedezetét a természetvédelmi terület vagy érték kezelője biztosítja. A rendes gazdálkodás körét meghaladó, a természet értékeinek megóvását szolgáló feladatok ellátásának anyagi fedezetét a községi önkormányzat éves költségvetésében kell előirányozni.
- (3) A természetvédelmi hatóság részéről kiszabott bírságokból befolyt összeget az érintett természeti érték kezelésére, fenntartására, helyreállítására kell fordítani.

Természetvédelmi szabálysértés³

9. §

- (1) Aki védett természeti értéket részben vagy egészben megsemmisít, megrongál, rendeltetéstől eltérően használ, illetve azzal összefüggésben engedélyhez kötött tevékenységet engedély nélkül végez – amennyiben cselekménye súlyosabban nem minősül – szabálysértést követ el és 30.000.- Ft-ig terjedő pénzbírsággal sújtható.
- (2) Az okozott kár megtérítésére a Polgári Törvénykönyv megfelelő szabályai az irányadók.

³ Módosította a 17/2006. (IX. 08.) ÖK. számú rendelet 3. §-a. Hatályos 2006. szeptember 8. napjától.

- (3) Az (1) bekezdésben meghatározott esetekben az erre külön felhatalmazással rendelkező ügyintéző szabálysértővel szemben 10.000 Ft-ig terjedő helyszíni bírságot szabhat ki, illetve szabálysértési eljárást kezdeményezhet.

Egyéb rendelkezések

9. §

- (1) A védett természeti területeket és értékeket el kell látni jellegüknek megfelelő, „**Természetvédelmi Terület**”, „**Védett fa**”, „**Védett fasor**” feliratú és a látogatók útbaigazítását szolgáló tájékoztató táblákkal.
- (2) A „Természetvédelmi Terület”, feliratú táblákat, a védett természeti terület határainál, a közlekedésre kijelölt utak mentén kell elhelyezni.
- (3) Az (2) bekezdésben meghatározott táblák elkészítése, kihelyezése, karbantartása az önkormányzat feladata.
- (4) Önkormányzati tulajdonban lévő helyi jelentőségű természetvédelmi terület és érték a forgalomképtelen vagyontárgyak körébe tartozik.
- (5) A helyi természetvédelmi tevékenység irányítása, összehangolása és ellenőrzése a jegyző feladata.
- (6) A védetté nyilvánításának tényét az érintett ingatlanokra vonatkozóan fel kell tüntetni, a védettség feloldását követően a védettség tényét pedig törölni kell az ingatlan-nyilvántartásból.

10. §

Az önkormányzat képviselő-testülete felkéri a társadalmi szervezeteket, intézményeket, valamint az egész lakosságot, hogy segítsék elő a rendeletben megfogalmazott célok és feladatok megvalósítását.

11. §

- (1) A rendelet 2006. március 10. napján lép hatályba.
- (2) Az e rendeletben nem szabályozott kérdésekben a természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény rendelkezéseit kell megfelelően alkalmazni.

Kőszárhegy, 2006. március 9.

Borján Péter s.k.
polgármester

Molnárné Tarman Renáta s.k.
jegyző

A rendeletet kihirdettem:

A kiadmány hitelül:

Molnárné Tarman Renáta jegyző s.k.
Kőszárhegy, 2006. március 10.

Szücs Judit testületi referens
Kőszárhegy, 2009. július 6.

1. számú melléklet
a
7/2006. (III. 10.) ÖK. számú rendelethez

<i>Sorszám</i>	<i>Helyrajzi szám</i>	<i>Művelési ág</i>	<i>Terület</i>	<i>AK érték</i>	<i>Indokolás</i>
1.	035/34	gyep, legelő	0 ha 1637 m ²	0,92	<ul style="list-style-type: none"> • A területeket több helyütt ősállapotban lévő mészkő/dolomit sziklagyep és töredékes karszt bokor-erdő borítja, mely – lévén, hogy hazánkban nagyon megfogyatkozott – önmagában is védelmet érdemel. • A környék természetes élőközösségeitől teljesen különböző, azoktól az alapkőzet és a tengerszint feletti magasság tekintetében is elkülönülő élőhely. Mind az őt körülvevő mezőgazdasági tájtól, mind az ország más, hasonlóan természetes, mészkő/dolomit-karszt jellegű élőhelyeitől szigetszerűen különül el. Ez a fajta elhelyezkedés olyan faji és társulástani fejlődési folyamatoknak biztosít utat, amelyek csak erre a helyre jellemzőek. • Kőszárhegy Község Önkormányzat Képviselő-testülete 29/2003.(IV. 10.) számú határozatával a hegyoldalban lévő őstölgyest, valamint a természeti kincseket az Önkormányzat Fejér Megye hozományaként jelölte meg az Európai Unióhoz történő csatlakozás tiszteletére. • Környezetvédelmi tanulmány megállapításai is kiemelt jelentőségűnek fogalmazzák a fenti területek természeti értékét és védendőségét.
2.	035/35	szántó gyep, legelő	2 ha 4180 m ²	30,97	
3.	037	gyep, legelő és út eredő	3 ha 8023 m ²	10,91	
4.	038	gyep, legelő	0 ha 1404 m ²	0,39	
5.	039	gyep, legelő	0 ha 80 m ²	0,02	
6.	040	gyep, legelő	2 ha 8458 m ²	7,97	
7.	041/4	erdő	7 ha 7106 m ²	94,70	